A JEWISH CANADIAN DAILY Circulated All Over CANADA And Abroad

The Daily Hebrew Journal

דער אידישער זשורנאל

פאליטיש אונאפהענגיג נאציאנאל

א צייטונג וועלכע ניט פרייהייס פון אויסדרוק צו אלע שיכטען.

VOLUME XVIII No 7575 | Wednesday, May 13th, 1931 | טאראנטא, מיטוואך דער 13־טער מאי, 1931. | יום ד׳, כ״ו אייר, פרשה במדבר, תרצ״א. | PRICE THREE CENTS

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY MAY 15 1931 ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

אפיעל פון אידישער דרעסמאכערין מאכט בטל דעפארטאציע־אירטייל

אלפאנזא אנגעקלאגט פאר אויפהעצען שפאנישן מאסען

אפיעל פון ראוז הענדעלמאן אנגענומען פון ריכטער דענטאן. ריכטער באפרייט דאס מיידעל, בטל־מאכענדיג פריהערדיגן אורטייל פון מעדזשיסטריט פעטערסאן. — די מעדזשיסטריט האט פאר׳משפט דאס מיידעל אויף 30 טעג דזשייל, און צו דעפארטירט ווערען.

ראוז הענדעלמאן, דאס 17־יאריגע אידישע מיידעל, וועלכע איז דעם 13־טען מערץ פאר׳משפט געווארען פון מעדזשיס־טרייט דר. מארגארעט פעטערסאן צו געהן אויף 30 טעג אין דזשייל, און אחרי דעם, האט די ריכטערין רעקאמענדירט, אז דאס מיידעל זאל דעפארטירט ווערען פון לאנד, צוליב קיין פוילען, און וואנען זי איז אהער געקומען. דערפאר וואס זי האט, בעת דעם פארבייטערטען דרעסמאכער סטרייק, גע־וואדען א הויפען שניי אויף א סטרייק־ברעכעריין, איז פון ריכטער דענטאן פול־שטענדיג באפרייט געווארען נעכטען, ווען איהר אפיעל געגען דעם אורטייל איז אנ־גענומען געווארען.

ריכטער דענטאן אין דזשענעראל סע־שאנס קאורט, האט נעכטען אויפגענומען איהר אפיעל. א דרעסמאכער דעלעגאציע איז געווען אין קאורט, בעת דער אפיעל איז אויפגענומען געווארען.

„איך זעה ניט איין ווי אזוי די דאָ־זיגע פרוי קאן באשולדיגט ווערען אויף „וועגרענסי״. האט דער ריכטער געזאגט, „בלויז דערפאר וואס זי האט געווארפען א הויפען שניי אויף איינער פון די סטרייק־ברעכערינס. זי האט אפשר געקאנט קאָ־מיטעד ווערען פאר אנגריף אבער ניט פאר „וועגרענסי״. די קלאגע איז דאריי־בער געלייגט געווארען אונטער דער פאל־שער סעקציע פון קרימינאלען געזעץ״.

ווענדענדיג זיך נאכדעם צו דער מיי־דעל, האט דער ריכטער געזאגט: „אייער אפיעל איז אנגענומען און איהר האבט נעהן אהיים״. אין אנדערע ווערטער מיינט עס, אז איהר אפיעל איז א באר־עכ־טיגטער, און געפינענדיג איהר גערעכטע קרייוודע נעגען דעם פריהערדיגן אורטייל, האט דער ריכטער זי באפרייט.

די דרעסמאכער־דעלעגאציע אין גע־ריכטס־זאל האט אויפגענומען דעם ריכ־טער׳ס דערקלערונג מיט א פריידיגען אויסגעשריי.

א. וו. ראבאק, קיי. סי., דער יוניאן׳ס לאייער, איז אויפגעטראטען פאר דער מיי־דעל.

אין די יוניאן־קרייזען האט נעכטען נעהערשט א יום־טוב׳דיגע שטימונג אי־בער דעם דאזיגען זיעג. אב. סירזשנער, איינער פון די פיהרער פון דעם דרעס־מאכער סטרייק, האט דערקלערט פאר א פארטרעטער פון „זשורנאל״, אז די יו־ניאן וועט שטענדיג אזוי עקסטען פאר די אינטערעסען פון איהרע מיטגלידער. עס איז אויך דערקלערט געווארען, אז איי־ניגע מאנופעקטשורערס האבען איינגע־ריסען וועלטען אז דער אפיעל פון מיס הענדעלמאן זאל צוריקגעוויזען ווערען און זי זאל דעפארטירט ווערען, כדי דאס זאל זיין א מאראלישער זיעג פאר די מאנו־פעקטשורערס.

די דאזיגע הענדעלמאן־קייס האט גע־האט ארויסגערופען דעם אלגעמיינעם אינ־טערעס פון דער קאנאדער ארבייטער־שאפט. טאס מור, פון דער קענעדיען טריידס און לייבער קאנגרעס, האט דער־קלערט, אז דער קאנגרעס וועט עקסטען, אז גערעכטיגקייט זאל באגאנגען ווערען געגען דער מיידעל. דער טראנטער ליי־באר קאנסיל האט זיך אויך אריינגעוואר־פען אינ׳ם קאמף, ווייל עס איז אויסגע־דריקט געווארען, אז געגען דער מיידעל איז אן אונרעכט באגאנגען געווארען.

איהר באפרייאונג איז דאריבער א גרויסער מאראלישער זיעג פאר דער ארבייטערשאפט.

דאקטוירים זאגען אז בראסערשייה איז ניט געווען משונע

נאכדעם ווי די פארטייריגונג איז פארטיג געווארען מיט פארבייגעגנג אויס־רע עדות, האט די אנקלאגע נערופען 3 באריהמטע דאקטוירים, וועלכע זענען ספעציאליסטען אויף נייסטיגע קראנק־הייטען, און אלע דריי האבען זיי דער־קלערט, אז אלס רעזולטאט פון זייערע אונטערזוכונגען, האבען זיי פעסטשטעלען, אז דושאהן בראסענשייר איז ניט געווען משונע פריהער פאר׳ן מארד אדער אין דער צייט ווען ער האט דערמארדעט דעם פאליסמאן ראי מעפווילין..

די דריי דאקטוירים זענען דר. ב. ט. מעקנהאי, דר. דאנאלד פלעטשער און דר. יוה א. מעקעי.

דערמיט איז צוקלאפט געווארען דאס עדות־זאגען פון דר צוויי פסיכיאטארען וועלכע די אנקלאגע האט פריהער גע־רופען, און וועלכע האבען דערקלערט, אז בראקענשייר איז יא געווען משונע בעת ער איז דעם מארד באגאנגען.

בריאן וועט היינט ער־וועהלט ווערען גלויבט מען אלס פרעזידענט

פאריז, מאי 12.

מיטוואך (היינט) קומען פאר אין פראנקרייך די וואהלען צו דערוועהלען א פרעזידענט פאר דעם פראנצויזישן רע־פובליק, און אין פאליטישע קרייזען זאגט מען שוין פאראויס מיט זיכערהייט, אז אריסטיד בריאן, דער איצטיגער אויסען מיניסטער פון פראנקרייך, וועט דער־וועהלט ווערען אלס פרעזידענט.

בריאן האט געגען זיין איינגעגעגען ווי־לען אנגענומען די קאנדידאטור פון פרע־זידענטשאפט, נאכדעם ווי א גרויסע דע־פוטאציע פון אלע ריכטונגען און אלע פארטייען, האט זיך געווענדעט צו איהם נעכטען, און פארלאנגט, אז ער זאל זאגען דאס לעצטע וואָרט, אויב ער איז גרייט צו קאנדידירען אדער ניט.

ער איז די נאנצע צייט געווען ניט ענטשלאסען, ווארים ער האט געוואוסט, אז זייענדיג פרעזידענט, וועט ער ווערען פאליטיש איינגעצויימט — און דאס האט ער ניט געוואלט.

אידיש מיידעלע דער׳הרג׳עט אויפ׳ן פלאץ לעבען פאלמערסטאן עווענין און וואולזלי סט.

מאגא פיינבערג, דאס דער׳הרג׳עטע מיידעלע.

שפילענדיג זיך מיט אנדערע קינ־דערלאך לעבען איהר היים, אויף 3 פאל־מערסטאן עווענין, נעלקטען פארנאכט, איז דאס דריי יאריגע אידישע מיידעלע מאגא פיינבערג, דער׳הרג׳עט געווארען אויפ׳ן פלאץ, ווען זי איז אומגעווארפען געווא־רען פון א טראק, געטריבען פון דזשאזעף פארסייט, 49 בארטאן עווענין.

איהר קערפערל איז אפגעפיהרט גע־וואָרען אין מארק און אן „אינקוועסט״ איז באשטימט געווארען.

לויט ווי דער דרייווער, און אויך לויט ווי די פאליציי ניט איבער, האט דאס קינד זיך געשפילט אין מיטען גאס, און איז אריינגעגלאפען צווישען צוויי אוי־טאמאביליען. דאן איז פלוצלונג אנגעקו־מען דער טראק און האט זי דער׳הרג׳עט אויפ׳ן פלאץ.

מאגא איז געווען דאס אינגסטע קינד פון א פאמיליע פון 5 אינגלאך.

פארציע־קארטען סיסטעם אין רום־לאנד אפגעשאפט לויט נייער פארארדנונג

מאסקווע, מאי 12.

יאזעף סטאלין האט היינט ארויס־גענעבען א פאראָרדנונג צו אפשאפען די סיסטעם פון פארציע־קארטען, לויט וועל־כען אלערליי ארטיקלען זענען געגעבען געווארען צו ארבייטער בלויז דורך ספע־ציעלע קארטען וועלכע זענען זיי ארויס־געגעבען געווארען פון זייער טרייד־יון־נאָנס אדער פאבריק.

די קארטען־סיסטעם ווערט אָפּגע־שאפען אויף אלע נויטווענדיגע ארטיק־לען, אויסער שפייז, בריען־מאטעריאל און געוויסע בוי־מאטעריאלען.

די דאזיגע סיסטעם וועלכע איז גע־ווען אין קראפט איבער א יאר איז איינ־געפיהרט געווארען צוליעב דעם דזאק אויף די דאזיגע ארטיקלען. אין דער פאר־אָרדנונג זאגט זיך, אז די קארטען־סיסטעם האט געשאפען אדער האט פארגרעסערט די טענדענץ פון ביוראָקראטיע, דערמעג־ליכענדיג די ארבייטער צו אנזאמלען מא־סען ארטיקלען, שאפענדיג א פאלשען דזאק אויף דעם, און עס האט אויך גע־שאפען, אז אין די קאפעראטיוען זענען אנגעגאנגען שלעכטע מעטאדען צו פאר־נאדערטיילען די פארזאָרגסטען.

עס ווערט אויך פאראָרדענט, אז אין מאסקווע זאָלען געעפענט ווערען 200 נייע מאגאזינען, אין לענינגראד 150, און אין די לענערע שטעדט, פון 80 ביז 100 נייע מאגאזינען.

מיט דער דאזיגער פאראָרדנונג וויל די רעגירונג שיסען 2 האזען מיט איין מאל. קודם כל, צו ארויסקריגען פון די ארבייטער זייערע אנגעזאמעלטע געלדער, און צווייטענס צו פאפולאריזירען דעם סאוויעטען רעזשים.

פיפינ ווייבער האט אפ־נעגאנגען איינשטיינעז אין קאליפארניע

בערלין, מאי 12, (איטא).

פראפעסאר איינשטיין׳ס פרוי האט היינט דערצעהלט, אז איהר מאן איז גע־ווען דער קרבן פון א פרוי זייענדיג אין קאליפארניא. די פרוי, מיט׳ן נאמען פרס. בעלא מאשקאווסקי, האט איינשטיין׳ען דערצעהלט, אז זי איז די טאכטער פון פארשטארבענעם קאפאזיטאר מאריץ מאשקאווסקי. זי האט אויך פארגעגע־רעסירט איינשטיין׳ען אין א מוזיק־שולע.

זי האט אויך באוויזען צו פאטאָגראָ־פירען זיך צוזאמען מיט די איינשטיינס, און האט זיי אויך געוויזען א בריעף פון דר. מאקס נאָרדאו צו דר. אגוסטוס סאָן וואסערמאן, א באריהמטער ביאלאגיסט.

ארויסגעוויזען האט זיך גאר, אז ווען די איינשטיינס זענען צוריקגעקומען קיין בערלין און האבען אנגעפרעגט ביי דער פרעלויבעניש פון דעם בריטישען פארלא־מענט אויב זיי מעגען קאנסטיטוציע זאל אמענדירן איר איינגענע קאנ־סטיטוציע. ארום דער דאזיגער רעזאלו־ציע האט זיך ענטוויקעלט א ווארימע דע־באטע, און עס האט זיך ארויסגעוויזען אז די מעהרהייט דעפוטאטען זענען צום גונס־טען פון דעם. דאן האט דער יוסטיץ־מי־ניסטער, האנ. יוה נאטרי, גענומען א ווארט אין דער דיסקוסיע און האט דער־קלערט, אז ער וואלט אויך געווען צום גונסטען פון דעם. פאר דעם צוועק האט ער געוואלט א ספעציעלע קאנפערענץ צווישען דער פעדעראלער רעגירונג און די פראווינציעלע רעגירונגען, אבער איידער די דאזיגע קאנפערענץ קומט פאר, האט ער פארגעשלאגען, אז א פארלאמענטארישע קאמיטע זאל באשטימט ווערען וועלכע זאל אונטערזוכען און באטראכטען דעם גאנצען ענין.

פרוי טויטעט זיך צוליעב שלעכטע עסענס

האליוואוד, מאי 12.

דערפאר וואס דושיימס פישער האט געוואגט זיין פרוי עלאנאר אז איהר עסען איז ניט גוט, האט זי זיך געטויט.

אפיעל פון אידישער דרעסמאכערין מאכט בטל דעפארטאציע־אירטייל

הויפט פראקוראר פון שפאנישער רעגירונג וועט אנקלאגען געוועזענעם קעניג פאר האבען א האנט אין די אונרוהען אין לאנד. — אלפאנזא האט אנגעפיהרט די אגיטאציע דורך מאנארכיסטישע פיהרער. — איבער׳ן גאנצען לאנד פארשפרייט זיך די שנאה געגען מאנארכיסטען.

מאדריד, מאי 12.

דער הויפט פראקוראר פון דער רע־פובליקאנישער רעגירונג פון שפאניען האט היינט באפאנט געמאכט, אז ער פלאנט צו אנקלאגען דעם ארויסגעטריב־נעם עניג אלפאנזא אויפ׳ן גרונט אז ער האט געהאט א האנט אין פאראורזאכט די אונרוהען וואס זענען די לעצטע פאר טעג פארגעקומען אין לאנד, כדי צו שטיר־צען אדער דיסקרעדיטירען די רעפובליק.

דער פראקוראר נאלאראזא האט גע־זאגט: „די פארביטערטקייט פון די דאָ־זיגע אונרוהען אין די פארגאנגענע עט־ליכע טעג, קאן יעהר קלאהר פארשטאנען ווערען אלס רעזולטאט פון דער רייזע וואס גראף לוקא דע־טענא, דער דירעק־טאר פון דער איינפלוסרייכער מאנארכיס־טישער צייטונג א. בע. צע. האט געמאכט קיין פאריז און לאנדאן, וואו ער האט זיך געזעהן מיט׳ן אויטטערגעווארפענעם עע־ניג, און מיט וועמענס הילף און גוטהיי־סונג די אונרוהען אין לאנד זענען ארויס־געווארפען געווארען, כדי צו שטיר־צען אדער דיסקרעדיטירען די רעפובליק.

„איך וועל דאריבער אריינברענגען א קלאגע געגען דעם געוועזענעם קעניג, וועלכער איז, לויט מיין מיינונג, שוין ניט געווען קיין קעניג פון שפאניען, זינט סעפ־טעמבער 1923״. (דער דאטום ווען דע־ריווערא׳ס דיקטאטור איז געשאפען גע־ווארען).

דער אנטי־רעליגיעזער האס, וועל־כער האט זונטאג און מאנטאג אויסגע־בראכען אין מאדריד האט זיך היינט פאר־שפרייט איבער׳ן גאנצען לאנד. אויפגע־רייצט מאסען האבען אומעטום אונטער־געצונדען קירכען און אנדערע רעליגיעזע אנשטאלטען.

אין סעוויל, קאדיז, מאלאגא, באר־צעלאנא, אליקאנטע און אנדערע שטעדט זענען די רעליגיעזע אינסטיטוציעס גע־שטורמט געווארען פון די מאסען, אויס פראטעסט געגען דער קלעריקאליער און מאנארכיסטישער אגיטאציע ערב די נא־הענטע לאנד־וואהלען.

אין מאדריד גופא, וואו קריעגס־צו־שטאנד איז דערקלערט, איז אָרדנונג אויפגעשטעלט געווארען.

פרעזידענט זאמארא און דער אינענער מיניסטער מינועל מאוריא, האבען באשול־דיגט די קאמוניסטען און מאנארכיסטען אין אויפהעצען די מאסען, און באדויי־ערענדיג די געשעהענישען, האבען זיי אבער פארזיכערט, אז אָרדנונג וועט זעהן איינגעשטעלט ווערען.

פאנטעיבלאו, פראנקרייך, מאי 12.

דער געוועזענער שפאנישער קעניג אלפאנזא, פארברענגענדיג זיך רוהיג מיט זיין פאמיליע, האט זיך אנטזאגט צו מא־כען וועלכע עס איז דערקלערונגען צו דער פרעסע, וועגען די אורזאכען וואס קר־מן איצט פאר אין שפאניען.

ער לייענט בלויז אלע באריכטען וועגען די פאסירונגען אין זיין געוועזענעם לאנד.

סאן־סעבאסטיאן, שפאניע, מאי 12.

„די שונאים פון דער איצטיגער שפא־נישער רעגירונג האבען אויסגענוצט די פריינטליכקייט וואס די רעגירונג האט צו זיי אויסגעוויזען, און האבען אנגעהויי־בען בונטשעגען דאס פאלק״, אזוי האט דערקלערט ריטר אויסערן מיניסטער פון דער איצטיגער שפאנישער רעגירונג, אלעקסאנדרא לערו, אין א רעדע פאר א גרויסען עולם.

ער האט דערקלערט, אז די רעגי־רונג איז אבער גרייט צו אנגענעמען אן „אייזערנע־פויסט טאקטיק״. ער איז אפ־געפאהרען צו דער פעלקער־ליגע פארזאמ־לונג.

האבען חתונה אויפ׳ן בריק

דעטרויט, מאי 12.

דערפאר וואס די אמעריקאנער אי־מיגראציאנס־באאמטע האבען זי ניט אריינגעלאזען אין די פאראייניגטע־שטא־טען, האט אן עמיגר אין מאנטרעאל, פון ווינדזאר, היינט חתונה געהאט מיט דעם אמעריקא־נער בירנער רענינאלד א. קרודזש, פונקט אויפ׳ן מיטען פון דעם אמבאסאדאר בריק — וועלכעס איז פונקט צווישען קאנאדע און אמעריקע.

וואודסווארט זייך קאנאדע זאל מעגען אמענדירן איר איינענע קאנסטיטוציע

אטאוואַ, מאי 12.

אז די מעהרהייט דעפוטאטען אין פע־דעראלען פארלאמענט זענען צום גונסטען פון דעם, אז קאנאדע׳ס קאנסטיטוציע זאל אמענדירט ווערען, און אז קאנאדע גופא זאל האבען דאס רעכט צו אמענדירען איהר קאנסטיטוציע, ניט קריגענדיג די דערלויבעניש פון דעם בריטישען פארלא־מענט, איז געווען קלאהר צו זעהן פון דעם אופן ווי אזוי עס איז אויפגענומען געווארען אין פארלאמענט א רעזאלוציע וועלכע איז פארגעשלאגען געווארען פון דעם ארבייטער־דעפוטאט פון ווינניפעג, דזש. ס. וואודסווארט.

מר. וואודסווארטס רעזאלוציע האט געלויטעט, אז קאנאדע זאל האבען דאס רעכט צו אמענדירען איהר איינענע קאנ־סטיטוציע. ארום דער דאזיגער רעזאלו־ציע האט זיך ענטוויקעלט א ווארימע דע־באטע, און עס האט זיך ארויסגעוויזען אז די מעהרהייט דעפוטאטען זענען צום גונס־טען פון דעם. דאן האט דער יוסטיץ־מי־ניסטער, האנ. יוה נאטרי, גענומען א ווארט אין דער דיסקוסיע און האט דער־קלערט, אז ער וואלט אויך געווען צום גונסטען פון דעם. פאר דעם צוועק האט ער געוואלט א ספעציעלע קאנפערענץ צווישען דער פעדעראלער רעגירונג און די פראווינציעלע רעגירונגען, אבער איידער די דאזיגע קאנפערענץ קומט פאר, האט ער פארגעשלאגען, אז א פארלאמענטארישע קאמיטע זאל באשטימט ווערען וועלכע זאל אונטערזוכען און באטראכטען דעם גאנצען ענין.

איינוואנדערונג אין אמעריקע געשניטן ביז צו א מינימום

ניו יארק, מאי 12.

די איינוואנדערונג אין די פאראייי־נינטע־שטאטען וועט היינטיגען יאר דער־גרייכען דעם נידערינסטען שטאפעל, ווי ווען עס איז פריהער, זינט דעם יאר 1862, און אפילו נידעריגער מיט 10 טויזענט ווי דעם מלחמה־יאר פון 1918.

לויט ווי באאמטן פון דער אימיגראי־שן ביורא האבען געכטען דערקלערט, וועלען פאר׳ן יאר האבען אריינגעקומען אין לאנד וועניגער, ווי הונדערט טויזענט אימיגראנטען. אין די פארגאנגענע עט־ליכע יאר, אונטער דער קוואטא־סיסטעם, איז די איינוואנדערונג באדייטענד גע־שניטען געווארען. אבער אין די לעצטע מאנאטען איז די פארקלענערונג געשניטען געווארען אזוי, אז קיין שום אימיגראנטען זענען כמעט ניט אריינגעקומען אין לאנד.

שקלאפעריי אין בריטישער קאלאניע

לאנדאן, מאי 12.

סער דזשאהן סיימאן האט אין בריט־טישען פארלאמענט דערקלערט, אז אין דער בריטישער קאלאניע האנג־קאנג הערשט נאך היינט צו׳טאג א צושטאנד פון שקלאפעריי, וואו מיידלאך ווערען פארקויפט אלס אייגיגע דינסטען פאר א געוויסען פריין.

פייער אין אידיש הויז אויף מיקאל סטריט

א שאדען פון $2,000 איז געכטען פאראורזאכט געווארען פון א פייער וואס האט אויסגעבראכען אויף 153½ מיקאל סטריט, וואו מאקס ראטמאן וואוינט.

עס איז ניט באהאנט פון וואנען דאס פייער האט זיך אנגעהויבען.

מיסיאנערען האבען אפ־געשמדט 2 טויזענט אידען אין אמעריקע זאגן זיי

ניו יארק, מאי 12, (איטא).

די אנשטרענגונג פון די פרעסביטע־ריאנער און אנדערע פראטעסטאנטישע דע־נאמינאציעס אין אמעריקע, צו אפ׳שמד׳ן אידען וועלכע האבען זיך אפגעריסען פון דער שוהל, איז געכטען ביטער פארראמט געווארען פון ראבבי ווילאם פ. ראזענ־בלום פון טעמפעל איזראעל. און פון ראָ־ביי סעמועל שולמאן, פון טעמפעל עמנואל פון ניו יארק.

זייער פארראמונג איז א רעזולטאט פון דעם סטייטמענט וואס איז ארויסגע־געבען געווארען פון דער פרעסביטערי־אנער באאמרד פון אידען אין אמעריקע, אנער באאמרד פון אידען אין אמעריקע פון דער אמעריקאנישער פרעסביטעריאנישער קירכען, צווישען וועלכע עס זענען פאראן אונזערע אידישע ארטיקלען, אין דער אנזאמלונג פון אידישע אינסטיטוציעס, אין דער אנזאמלונג פון אידישע אינדוסטריעס, אין דער אנזאמלונג פון אידישע ארבייטער, אין דער אנזאמלונג פון אידישע אינטעלעקטועלע מענשען